

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 16/21
Λουξεμβούργο, 17 Φεβρουαρίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση T-238/20
Ryanair DAC κατά Επιτροπής

Είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης το καθεστώς εγγυήσεων δανείων το οποίο θέσπισε η Σουηδία για τη στήριξη, στο πλαίσιο της πανδημίας Covid-19, των αεροπορικών εταιριών που κατέχουν άδεια των σουηδικών αρχών και το οποίο σκοπεύει στην άρση της σοβαρής διαταραχής της οικονομίας του εν λόγω κράτους μέλους

Το επίμαχο καθεστώς θεωρείται ότι θεσπίστηκε προς το συμφέρον της Ένωσης

Τον Απρίλιο του 2020, η Σουηδία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέτρο ενισχύσεως υπό μορφή καθεστώτος εγγυήσεων δανείων για τη στήριξη των αεροπορικών εταιριών που κατέχουν άδεια των σουηδικών αρχών¹ στο πλαίσιο της πανδημίας Covid-19 (στο εξής: επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων). Το εν λόγω καθεστώς αφορά, ειδικότερα, όλες τις αεροπορικές εταιρίες οι οποίες, την 1η Ιανουαρίου 2020, ήταν κάτοχοι άδειας των σουηδικών αρχών για την άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, με εξαίρεση τις αεροπορικές εταιρίες οι οποίες εκτελούν μη προγραμματισμένες πτήσεις. Το μέγιστο ύψος των εγγυημένων δανείων βάσει του καθεστώτος αυτού ανέρχεται σε 5 δισεκατομμύρια σουηδικές κορώνες (SEK), η δε εγγύηση έπρεπε να χορηγηθεί το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020, για μέγιστη διάρκεια έξι ετών.

Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι το καθεστώς που κοινοποιήθηκε συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, προέβη σε αξιολόγησή του υπό το πρίσμα της ανακοινώσεώς της, της 19ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»². Με απόφαση της 11ης Απριλίου 2020³, η Επιτροπή κήρυξε το κοινοποιηθέν καθεστώς συμβατό με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ. Δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους.

Η αεροπορική εταιρία Ryanair άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της ως άνω αποφάσεως, την οποία, εντούτοις, απορρίπτει το δέκατο πενταμελές τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει για πρώτη φορά τη νομιμότητα καθεστώτος ενισχύσεων το οποίο θεσπίστηκε για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19 υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ⁴. Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει τη σχέση μεταξύ των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και, αφενός, της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας που

¹ Άδεια εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιανουαρίου 2020, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα (ΕΕ 2008, L 293, σ. 3).

² ΕΕ 2020, C 91 I, σ. 1, η οποία τροποποιήθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την Τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 (ΕΕ 2020, C 112 I, σ. 1).

³ Απόφαση C(2020) 2366 τελικό της Επιτροπής, της 11ης Απριλίου 2020, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.56812 (2020/N) – Σουηδία– COVID 19: Καθεστώς εγγυήσεων δανείων προς αεροπορικές εταιρίες.

⁴ Με την απόφασή του της 17ης Φεβρουαρίου 2021, Ryanair κατά Επιτροπής (T-259/20), το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει τη νομιμότητα, υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, καθεστώτος ενισχύσεων το οποίο θέσπισε η Γαλλία με σκοπό την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19 στη γαλλική αγορά των αεροπορικών μεταφορών.

κατοχυρώνεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, καθώς και, αφετέρου, της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Κατά πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει την απόφαση της Επιτροπής υπό το πρίσμα του άρθρου 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ το οποίο, εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεών τους, απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας. Δεδομένου ότι, κατά το Γενικό Δικαστήριο, το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ συγκαταλέγεται στις ειδικές αυτές διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει αν το καθεστώς εγγυήσεων δανείων μπορούσε να κηρυχθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά βάσει της εν λόγω διατάξεως.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει, αφενός, ότι ο σκοπός του καθεστώτος εγγυήσεων δανείων ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, στο μέτρο που το καθεστώς **σκοπεί πράγματι στην αντιμετώπιση σοβαρής διαταραχής της σουηδικής οικονομίας λόγω της πανδημίας Covid-19, και πιο συγκεκριμένα στην αντιμετώπιση των σημαντικών επιπτώσεων της πανδημίας στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών στη Σουηδία** και, συνακόλουθα, στην αεροπορική εξυπηρέτηση του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους.

Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει, αφετέρου, ότι ο περιορισμός του καθεστώτος εγγυήσεων δανείων στις αεροπορικές εταιρίες οι οποίες κατέχουν άδεια των σουηδικών αρχών **είναι κατάλληλος για την επίτευξη του σκοπού της άρσης της σοβαρής διαταραχής της σουηδικής οικονομίας**. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, βάσει του κανονισμού 1008/2008, η κατοχή άδειας των σουηδικών αρχών σημαίνει, στην πράξη, ότι οι αεροπορικές εταιρίες έχουν την κύρια εγκατάστασή τους στο σουηδικό έδαφος και υπόκεινται στην οικονομική εποπτεία και τον έλεγχο φερεγγυότητας των σουηδικών αρχών. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, οι διατάξεις του εν λόγω κανονισμού προβλέπουν αμοιβαίες υποχρεώσεις μεταξύ των σουηδικών αρχών και των αεροπορικών εταιριών οι οποίες κατέχουν άδεια των εν λόγω αρχών και, επομένως, θεσπίζουν έναν ειδικό και σταθερό δεσμό μεταξύ τους ο οποίος ανταποκρίνεται δεόντως στις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

Όσον αφορά τη συμφωνία του καθεστώτος εγγυήσεων δανείων με την αρχή της αναλογικότητας, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει, περαιτέρω, ότι οι επιλέξιμες για το καθεστώς ενισχύσεων εταιρίες συμβάλλουν στην τακτική εξυπηρέτηση της Σουηδίας, τόσο για τη μεταφορά επιβατών όσο και τη μεταφορά φορτίου, κατ' αντιστοιχία προς τον σκοπό της διασφάλισης της συνδεσιμότητας της Σουηδίας. Αντιθέτως, η επέκταση του καθεστώτος ενισχύσεων σε μη εγκατεστημένες στη Σουηδία εταιρίες δεν θα καθιστούσε δυνατή την επίτευξη του εν λόγω σκοπού.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις επίμαχες περιπτώσεις, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει, επιπλέον, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως καθόσον έκρινε ότι **το επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων δεν έβαινε πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τις σουηδικές αρχές σκοπού**, ο οποίος καθίστατο ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι, στα τέλη Μαρτίου 2020, το εν λόγω κράτος είχε διαπιστώσει πτώση σε ποσοστό περίπου 93 % της εναέριας επιβατικής κίνησης στους τρεις βασικούς αερολιμένες της Σουηδίας.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω διαπιστώσεων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι ο σκοπός του καθεστώτος εγγυήσεων δανείων ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της παρεκκλίσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ και ότι οι όροι για τη χορήγηση της εν λόγω ενισχύσεως δεν βάνουν πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Επομένως, το εν λόγω καθεστώς δεν συνιστά ούτε διάκριση απαγορευόμενη βάσει του άρθρου 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

Κατά δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει την απόφαση της Επιτροπής υπό το πρίσμα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η θεμελιώδης αυτή ελευθερία δεν έχει, αυτή καθεαυτή, εφαρμογή στον τομέα των μεταφορών, ο οποίος διέπεται από ειδικό νομικό καθεστώς που περιλαμβάνει τον προαναφερθέντα κανονισμό σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών

γραμμών στην Κοινότητα. Σκοπός του εν λόγω κανονισμού είναι ακριβώς να καθορίσει, στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Ωστόσο, η Ryanair δεν προέβαλε παράβαση του εν λόγω κανονισμού.

Κατά τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τον λόγο ακυρώσεως σύμφωνα με τον οποίο η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση που υπέχει περί σταθμίσεως των ευεργετικών αποτελεσμάτων της ενισχύσεως με τα αρνητικά αποτελέσματά της επί των όρων των εμπορικών συναλλαγών και επί της διατηρήσεως ανόθευτου ανταγωνισμού. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι τέτοια στάθμιση δεν απαιτείται από το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, **δεδομένου ότι τα μέτρα ενισχύσεως τα οποία θεσπίζονται για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους, όπως το επίμαχο καθεστώς εγγυήσεων δανείων, θεωρείται ότι θεσπίζονται εν τέλει προς το συμφέρον της Ένωσης, εφόσον είναι αναγκαία, κατάλληλα και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.**

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει ως αβάσιμο τον λόγο ακυρώσεως που στηρίζεται σε προβαλλόμενη παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και διαπιστώνει ότι παρέλκει η εξέταση του βασίμου του λόγου ακυρώσεως ο οποίος στηρίζεται σε προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων που απορρέουν από το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» (+32) 2 2964106